

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 126/2021 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen lapsikuolemaperheiden kohtelusta perhevapaaudistuksessa

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Ari Koposen /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 126/2021 vp:

Onko hallituksen mielestä 12 päivää riittävä aika toipua lapsen kuolemasta ja palata takaisin töihin ja

onko perhevapaaudistus yhdenvertainen myös lapsikuolemaperheille?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Perhevapaaudistuksessa nykyinen vanhempainpäivärahajärjestelmä esitetään uudistettavaksi kokonaisuudessaan. Ehdotuksen mukaan järjestelmän rakenne ja nykyiset vanhempainpäivärahat muuttuvat täysin ja mm. äitiysraha- ja isyysrahakausi korvautuvat yhdenjaksoisella raskausraha-kaudella ja vanhempainrahopäivillä, joita voi käyttää hyvin joustavasti haluaminaan aikoina. Koska järjestelmän perusta muuttuu olennaisesti, ei nykyisiä säännöksiä sellaisenaan ole mahdollista sisällyttää uudistukseen. Tämä koskee myös nykyisiä säännöksiä, jotka koskevat vanhempainpäivärahan maksamista ja lakkauttamista lapsen kuoleman johdosta.

Esitysluonnoksessa ei oleteta, että 12 arkipäivää olisi riittävä aika toipua lapsen kuolemasta. Toipuminen lapsen menetyksestä kestää varmasti pitempään ja on yksilöllistä. Vastaavaa suru-vaapaata kuin Tanskassa on käytössä alle 18-vuotiaan lapsensa menettäneille vanhemmille ei kuitenkaan ole mahdollista sisällyttää vanhempainpäivärahajärjestelmään ja työsopimuslain mukaiseen vanhempainvapaajärjestelmään. Vanhempainpäivärahat ja vanhempainvapaat ovat sekä nyky-säännösten että ehdotettujen uusien säännösten mukaan tarkoitettu vauvan ja aivan pienen lapsen hoitoa varten. Niillä ei siten ole mahdollista turvata työstä poissaoloa hieman isomman lapsen kuoleman aiheuttaman surutyön vuoksi. On myös sattumanvaraista ja tapauskohtaista, onko ja minkä verran maksettavia vanhempainpäivärahopäiviä jäljellä lapsen syntyessä kuolleena tai menehtyessä myöhemmin. Järjestelmä ei myöskään mahdollista isien ja äitien sekä biologisten ja adoptiovanhempien täysin yhdenvertaista kohtelua.

Lapsen kuolema on erittäin raskas ja kuormittava asia perheelle. Nykyisellään näissä tilanteissa on mahdollisuus hakea ja saada sairauspäivärahaa. Hallituksen esitysluonnos laeiksi sairausvakuutuslain, työsopimuslain ja varhaiskasvatuslain muuttamisesta sekä niihin liittyviksi laeiksi on parhaillaan lausuntokierroksella. Lausuntopalautteet tullaan käymään huolella läpi ja hallituksen esitystä tarkistetaan ja täydennetään mm. kysymyksessä esitetyn asian osalta. Samoin palautteen pohjalta voidaan tarkastella eri järjestelmien kehitystarpeita.

Helsingissä 25.3.2021

Sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen